

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőknek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlatter sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzemében és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Eszmecszerék

a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat fölötti viták alkalmából.

Mi csak azon benyomásokról adunk számot, melyeket a szavazás előtti végső beszédek ébresztettek bennünk s a nélkül, hogy pártállást foglalnánk Dárday, Bartha Miklós és miniszterelnökünk ellenében, kifejezzük azon nézetünket, hogy egyáltalán a fenti törvényjavaslat fölötti viták ugyan kellő objektivitással tartottak; ámde még sem meritették ki a tárgyat. Mert főleg a törvényjavaslat politikai oldalára a legkevesebb súlyt fektették; a megyék főereje pedig ebben koncentráldott.

Hát mivé is lett a mai megye a régi ellenében? mely az alkotmányos szabadság iskolája is volt egyszermind, de megmenté olykor az ország alkotmányát és szabadságát is és egyuttal adminisztrált is, ha nem is a modern porosz rendszer értelmében, de mégis olyképp, hogy nem csupán a nemesség, de általában a magyarság érdeke meg volt mentve s a mellett a plebs is ezen érdek szolgálatában megnyugodva, nem zúgolódt sorsa ellen, mert a XIX-ik század túlzásig fejlődött egyenlősítési eszméi még nem hatották át agyát és szívet annyira, hogy immár szocialistává és kommunistává is válhatott.

Valljuk be, a mai megye tisztán adminisztratív közzé lett s ha a parlamenti kormány mellett az egykori hazafias magyar megyét sokan mellőzhetőnek vélik is, mert a parlamentben gyűlik össze most Magyarország értelmiségének színe-java; holott a széles választói alapon számos illetéktelen elem is bejut az országházába; míg a régi megye intelligenciájának csakugyan lehető legjobbait küldé fel az országgyűlésre; akkor mi meg ama véleménynek vagyunk istápolói, hogy a megyéket csupán csak adminisztratív közegekké tenni: visszaesésre mutat. Mert részünkről meghagytuk volna kantonszerű állapotukat s lettek volna a régi megyék továbbra is politikai iskolái is a nemzetnek s egyszermind a vesztély idejében alkotmányos ellenőrzői is azon abszolutisztikus hatalom túlerjedésének, mely e nemzetet számos századaiban annyiszor megkísérté s mindenkor arra jó is volt, hogy a kifejtett inercia és itt-ott megkísérlettel tetteles katonai és adómeztagadási oppozíciója következtében a megkísértés idejét túl is élheté. Ámde hát most vajjon ki biztosíthatja Magyarországot a parlamenti élet hosszabb tartamáról? s arról, hogy ez mindig is magyar leend?...

S föltéve, de meg nem engedve, hogy Ausztriának ismét egy II-ik József támadna s ez ismét oly velleitásokat táplálna kebelében, melyek a mostani dualizmus ellenére akár csak egy német kiadásu foederalizmus megkísérlésére vezérelnének: vajjon a szétkergetett parlamenti intézmény ily esetben beválnék-e azon mentő eszköznek, melyet a mai parlament hősei, csakis a parlamentben találnak fel egyedül?

Ismerjük be, hogy a szt. István által kontemplált megyék még ilyes esetben is fel tudnák találni és gyakorolni is hazafias kötelességeiket. A vis inertiaevel*) s morális ellentétlásaikkal az abszolút hatalom minden intézkedéseit meg tudnák bénítani s az idő

A „Pesti Hirlap” azt mondja a régi vármegyékre: „hogyan egynevezett (?) bástyák sohasem voltak képesek az alkotmányt megmenteni, ha azt az abszolutizmus komolyan ostromolta, sem I-ső Lipót, sem József császár alatt, sem 1849 után.” Hát mi meg a komoly történetirással azt mondjuk öseinkre: „praeter nervos representaciones nihil aliud fecere!”, ámde mégis ezzel és kitarításukkal menték meg az alkotmányt! És sem Mária Terézia, sem Ferenc nem engedett volna a magyaroknak, ha ezek erőves representációikkal folyton a megyékben nem izgáltak és demonstráltak volna. Sum cuique!

forgása meghozná a gyógyírt is, melyet a világi katasztrófa után következett politikamagunktartásával is ki tudunk magunknak kívíni; hátha még az autonómikus megyékkel is birtunk volna?

No de hát, mi magunk semmisítjük meg ezen kantonszerű biztosítékait a magyar államiságnak!... s ha már jó adminisztratív közegeket is akartunk belőlük csinálni: ne vettük volna el tőlük azon szabadságot is, hogy az ország dolgai fölött is közvetlen hallattassák véleményeiket s oly reprezentációk és petíciókkal is jöhessenek az országgyűlés és akár a fejedelem elé is, melyek a megye intelligenciájának, vagyonarizstokraciájának és népképviselőinek is hű tükrei és szócsövei leendettek vala!!!...

Mindettől bennünket a modern nivellálási szisztema megfosztott: és a parlament — ezen jobbára fiktívus pártközég javára minden önálló életet és erőt lefoglalt; hát vajha az ebből támódható visszaélések Európa parlamentjeit is későn ne ébresszék arra a meggyőződésre: miképp a centralizált hatalmak mind degenerálnak! s mint látjuk már Poroszországban is az nem egyéb, mint csekély villámhárító a kormány fejéről a felelősségnek minden kigondolható önkénykedése ellenében való elhárítására, de nem arra, hogy a nép szabadságát s ellenőrzési s morális ellenállási jogát is valódiilag biztosítsa.

Hát igen! Bismarck elbánásaiból nem okulhatnak Európa népei: hogy a szabadság intézményeit nem korlátozni, de sőt autonómikus jogaiban kiterjeszteni kell?

S vajjon, ami dualisztikus rendszerünk mellett, a parlament függetlensége és szabadsága elég biztosíték-e arra: hogy csupán a magyar állam nyerhet, ha a közhatalmat egyedül csak a parlament kezébe s illetőleg egy mindenható miniszter hatalmi körébe származtatjuk?...

Hiszzen ne arról legyen szó, hogy egy magyar Tisza elhessen vissza az ország netáni kárával a központosított hatalom erejével; hanem arról, hogy az idők változásával Magyarország dekompozíciójára is ráténné kezét nem csupán egy Dsingisz-Khán, melyet a mi kedves szomszédunk — az orosz, minden legyőzött nemzetével eddigelé még éreztetett s legujabb időben is, még a föltételelesen meghódított kurland-liflandiakkal is oly gyalázatosan éreztetett; — de talán még a művelt nagy Németország is éreztetne — mert exempla sunt odiosa — a miről a lengyel történet is eleget beszél: és először a dualisztikus rendszer mellett elsőködő magyar nemzet az Osztrák-Magyar monarchiában ugyan miféle szerepre vállalkozhatnék?

Talán csak a szerencsétlen lengyel nemzet szerepére, mely mint nemzet élőhalott s várja feltámadását a szerencsés esélyek felvirradásától; mivel nemzeti institúciói közt a megyei autonómia hatalmas bástyáit nem bírta s ezáltal nem is adhatott életjelt minduntalan magáról, a mi pedig egyuttal a községek s a nép életével való összeköttetésének is folytonos biztosítékai leendettek, a melyek hiányát pedig ez idő szerint ugyan csak elég szomoruan tapasztalni is kénytelen; mert időközben, az orosz hatalom, a népet el is választá teljesen lengyel uraitól és intelligenciájától.

Hát miért is dobnók el önmagunktól csakis az európai chablonok mintáira a magyar megyék hajdani erősségeit? Tán csak azért is, mert hát esetleg ezektől is megfoszthatna a hatalom bennünket?

Hisz ez egygyel több ok arra, hogy egykönnyen ne váljunk meg oly régi intézményektől, melyeknek erejét az idők ezeréves viharai szentesíték.

Vagy ha azokon módosítani szükségesnek látjuk: rendezzük azokat be akképp, hogy

azok a modern adminisztráció mellett egyuttal a szabadság biztosítékait is magukban foglalják.

E szerint tehát a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslatnak, szerintünk nem kell szakítani egészen a multtal, csak annyiban módosulnia, hogy a régi privilegeizált nemzet — a nemesség helyett: a nép egésze vegyen részt az alkotmányos jogok gyakorlatában, képvisellete, vagy megyei bizottsága által; de hát nem is ezt csupán az adminisztráció ellenőrzésére szoritani. Mert amidőn ez lehetlenné válik a centralizált hatalom kijátszása által; vagy „legyen” szavával: a megyék szabad bástyái is ledőltek; s ez a kezdetnek a vége, mely ellen mi is igénytelen szavunkat emelni hazafias kötelességünknek tartjuk. A. J.

A régészeti ásatások érdekében.

E b. lapok egyik multkori számában a megyei történelmi társulat egyik barátja megnevezett egy némely oly helyet, amely első sorban megérdemlené, hogy ott szakszerű kutatások eszközöltetnének. A felsorolt helyek valóban olyanok, melyek a megyei régészeti szempontjából érdekes és becses tárgyakat rejthetnek magokban s épp ezért részünkről is felette kívánatosnak tartanók, ha történelmi társulatunk a kutatásokat megkezdené. A régészeti kutatások azonban anyagi áldozatot követelnek s a megyei történelmi társulat ma még koránt sincs oly helyzetben, hogy ásatásokra költhesse. Van ugyan muzeuma, van régiségtára s van az ajándékozás útján nyert régiségek őrzésére s rendezésére hivatott közege, de nincs még manapság akkora tőkéje a társulatnak, hogy abból az archaeológiára valamit költeni lehetne.

Felemlité a társulat inkognitóban maradt barátja azt is, hogy vármegyénk némely helyein talán államköltségen kellene ásatni. Erre nézve meg kell jegyeznünk, hogy állam költségen csak ott lehet ásatni, ahol azt a műemlékek országos bizottsága, avagy a tudományos akadémia archaeologiai bizottsága érdemesnek s a hazai műrégészetre nézve előnyösnek találná. Vármegyénkben azonban oly romok nincsenek, melyekről határozottan ki lehetne mondani, hogy valamely nagyobb szabásu vagy éppén monumentális épületnek maradványait képezik. Ezzel természetesen nem azt akarjuk állítani, hogy Bácskában a hajdankorban nem voltak monumentális épületek, hanem azt, hogy a romok felkutatására nézve nincsenek előmunkálataink. Előmunkálatokra lenne előbb szükség s csak aztán lehetne esetleg a műemlékek országos bizottságához fordulni. Ez előmunkálatok arra valóknéne, hogy a létező nevezetesebb rommaradványok felkerestessenek s részben felásassanak, hogy így azoknak feltárt része alapján a további kutatás műtörténeti és archaeologiai fontosságát láttatni lehetne. Mert hogy egy konkrét példát említsünk, vajjon az állam miképpen adhatna segílyt a régi gajdeli (ma gajdobrai) apátság romjainak felásatására, ha egyszer ma még bizonyosan azt sem tudjuk, hol feküdt. Éppen így vagyunk, hogy többet ne említsünk, a hájszentlőrinci apátsággal, pedig e két apátságról bizvást el lehet mondani, hogy díszes és terjedelmes épületekkel rendelkezett annak idején.

Ha tehát ásatni akarnánk, első sorban nem az állam segílyére kell támaszkodnunk, hanem itthon kellene tennünk valamit. A városok, községek és a vármegye tehetne ez ügy érdekében valamit. A történelmi társulat felszólíthatná a hatósági testületeket adakozásra s nem hiszszük, hogy bármely község ne lenne hajlandó a megyei régészeti kutatások alapjára pár forintot megszavazni. Ez úton sikerülne talán

akkora alapot teremteni, a mekkora elég lenne arra, hogy a vármegye régészeti legérdekebb helyein próbasátásokat lehetne eszközölni. E célra azonban a megyei történelmi társulatnak saját kebelében kellene egy szűkebb körű s telhetőleg szakemberekből álló régészeti bizottságot alakítani, mely saját hatáskörében a társulat megbízásából az ásásokat vezethetné.

Ez lenne legegyszerűbb módja annak, hogy a kutatások megkezdethessenek, s éppen ezért e pár sort ajánlom az érdekeltek körök szives figyelmébe.

Dudás Gyula.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA”

IX. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Néptanítók számára:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

Hirek.

Ő felsége Schilling Kálmán szabadtai j. albirót az ottani, dr. Davich László bajai j. albirót az újvidéki törvényszékhez bírókká nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter Gönczy Sándor apatini kir. jbrósági aljegyzőt a nagyikikindai törvényszékhez, Balcs Vladimir topolyai j. brnókat az újvidéki törvényszékhez helyezte át.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. miniszter Lovas Sándor kulturmérnököt, zombori földinket, főmérnöké és a II. kerületi kulturmérnöki hivatal vezetőjévé nevezte ki.

Zentáról írják: Kedden este Fehér Ipoly kir. főigazgató és Czifrusz Ferenc kir. tanfelügyelő tiszteletére sikerült bankettet rendeztek a tanügy barátai. Zarkó Antal a gymnasiumi bizottság elnöke, magvas felköszöntőben méltatta a két buzgó tanférfit működését. Válaszoló ag Fehér Ipoly a zentai gymnasium tanáraitól s berendezéséről igen elismerőleg nyilatkozott. Czifrusz Ferenc pedig a polgárságot eltekette, mint amely a népnevelésben saját legvitalisabb érdekét felismerte s azt áldozatkészen támogatja.

Áthelyezés. Dr. Sági Samu sz. állományu ezredorvos a 14 ik sz. honvédszázalójából a középbaécskai 5-ik sz. honvédszázalójába helyeztetett át.

Megnyitás. A helybeli gymnasium új épületében az előadások tegnap kezdődtek meg. Az előadásokat megelőzőleg az intézet összes tanuló-ijúsága összegyűlt a nagyteremben, hol a gymnasiumi dalkör elénekelt a Szózatot, aztán pedig Jeszenszky Dező h. igazgató lelkes beszédet tartott az ifjúsághoz, melyre az ifjúság nevében Duchon János VIII oszt. tanuló válaszolt. Az ünnepély a Hymnus eléneklésével végződött. A tulajdonképeni nyilvános megnyitást össze kellett halasztani, mikorra az új berendezés is elkészül.

A fogalmazásban jártas, zombori illetőségű joghallgató, jelenleg Szegeden ügyvédi iroda vezető, alkalmazást keres helyben, szerény feltételek mellett, mint irodavezető vagy ügyvédsegéd. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában.

Magyénki területére Heinrich József nevezte-tett ki szolészeti vandortanítót. Székelye Szeged.

Petrovácon a március 7-én elmaradt országos vásár helyett április 18-án pótvásár tartatik.

Pályázat. Bács-Bodrogh megye területén adó-felügyelőségi m. kir. állami végrehajtói állomásra pályázat van hirdetve.

A zombori alsófokú ipariskola 350 frt kor-mánysegélyben részesült.

Kath. hitközségi ügyek. Fejér Gyula apát-plebános kezdeményezésére sikerült néhány uri egyén áldozatkészségét megnyerni arra, hogy a már nagyon pusztulásnak indult kalvária stációinkat jó karba helyezzük. Ezzel kapcsolatban ugyancsak az ő kérel-mére a városi közgyűlés nagylelkűen elhatározta, hogy azon terület, mely a bezdáni kövezett út és a stációk közt ugynevezett nyári kocsistúnak szokott használatni, a kocsik közlekedés elől elzárassék; mert az ed-digi állapot nemcsak az ájtatoskodó közönség akadályára szolgál, hanem a szentelt helyeknek sárral való beomoskolása s a szabadon barangoló szarvas-marbak és sertések könnyű hozzáérése által a legna-gyobb mérvű kegyeletlenségre is adott megbotránkoz-tató alkalmat; de másrészt szem előtt tartotta a ne-mes város azt is, hogy ha körülbelül a sörháztól kezdve egész a kalvária kápolnáig 2-3 sor díszfával a kérdéses terület beültetettnek, egyuttal a város egyik részének kiváló díszítésére is szolgáland Jól esik lelkiünknek látni, hogy mindezen szép tervek és óhajok immár teljesülésbe mentek. A város ker-tészi bizottsága három szép sor fiatal fát ültette-tett el a stációk mentén egész a kápolnáig. A stá-ciók és maga a kápolna díszesen és izléssel van megújítva. Ezek közül Frey Imre 2, Gallé Emil (evang. lutheránus) 2, Falcione Gusztáv 4, Franzel Mór 2 és dr. Alföldy Gedeon 2 stáció teljes jókarba helyezését

vállalták magukra, míg magát a kápolnát egy magát megnevezni nem akaró jötevő, ki már eddig is jelen-tékeny összegetek adakozott egyházi és iskolai cé-lokra, a saját költségén újította meg igen kellemes-moderban. Ezen helyen egy a városnak, mint a kez-deményzőnek és a szives jötevőknek hálás köszönetet mondunk aldig is míg az egyházközség ezen kel-lemes kötelességet vonzó példáulul és őszinte átérzéstől teljesíteni fogja.

Felülfizetés. A felsővárosi óvoda javára mult hó 28-án tartott piknik alkalmából a belépti díjakon fölül adakoztak: Löwy testvérek 11 frt, dr. Spitzer Mórné 5 frt, Heiman Lipót 1 frt, Brumer Kálmán 1 frt, Goldstein Ignác egy ezüst tallér, összesen 18 frt és egy ezüst tallér. Fogadják a nemeskeblű adakozók a rendezőség köszönetét.

Köröztetés. Gruby Mór állítólag új-verbászi illetőségű szökevény öröségéd, lopás büntetésével ter-helt egyén, köröztetik.

Tánciskola. Városunkban Landau táncitanító tegnap nyitotta meg tánciskoláját. Tanítási díj az egész időnyire 6 frt.

Vevprovácon Wenk Károly néptanító elje-gyezte a kedves Gellér Eufrazia kisasszonyt.

Halálozás. Frenldy Mihály nyugalmazott es.kir. hadiszámviszt március hó 31. napján reggeli 8 órakor rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 79-ik évében meghalt. A meg-boldogult hiült tetemei április hó 1-én kísértettek ki az örök nyugalom helyére. Béke poraira.

Beiratkozás. Horváth Matild k. a. a felsővárosi óvoda vezetője jelenti, hogy az óvoda a tegnapi naptól fogva megnyitattott s a beiratások mátlól fogva naponként eszközölhetők az óvoda helyiségében.

Eltűnt. Csascher Vendel almási illetőségű pék tanonc, Szabadkáról, Döntő István mesterétől eltávozzván, azóta sem gazdájához, sem szüleihez vissza nem tért. Az almási szögabiró körözteti.

Öngyilkosság. Kulán Moravitz Péter, rende-zett anyagi viszonyok között élő lisztkereskedő, f. év március 29-én ismeretlen okból felakasztotta magát. Általános részvét mellett kísértetett a boldogult, március 30-án az örök nyugalom helyére. Béke poraira!

Köszönetnyilvánítás. Özv. Radics Györgyné mély háláját nyilvánítja az I. magyar általános biz-tositó társaságnak, mint amely b. e. férje elhunyna után a biztosított 6000 frtot minden késedelem nélkül pontosan kifizette s ebből folyólag a nevezett egyesü-letet a n. e. közönség szives pártfogásába ajánlja.

Fizetéseketelenség. Szenttamason Gergurov I. Sebő; Csonoplyán Fleischer Lipót fizetéseiket be-szüntették.

Vásár. A f. év ápril hó 5-ére eső hódsági orsz. vásár közbejött akadályok miatt f. év ápril hó 12-én fog megtartatni.

Az ideji fegyvergyakorlatokra való behi-vások tárgyában a honvédelmi miniszter rendelkezett intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy saját hatáskörükben akként intézkedjenek, hogy a behívó-jegyeket az illetőknek 24 óra alatt kézbesítsék és pon-tos megjelenésre utasítsák őket, nehogy a fegyvergya-korlatok keresztülvitele tekintetében a katonai hatóság részéről alapos panaszokra szolgáltatásnak alkalmat. Az ideji tavaszi hadgyakorlatokra a közös hadserégtől be lesznek hívva az 1877, 1879 és 1881. évben besoro-zott tartalékos tisztek és azok, a kik a mult évi fegy-vergyakorlatot bármely okból elmulasztották, továbbá az egy éves önkéntesekből előléptetett oly tartalékos tisztek, kiknek tartalékbeli szolgálati kötelezettsége a tényleges szolgálatnak huzamosabb időre történt elha-lasztása következtében, a szabályszerű 7 évnél rövidebb időre terjed és a kik ennélfogva több fegyvergyakor-latra köteleztettek mint a velők ugyanazon évben be-sorozottak. A legénység közül az 1877, 1879 és 1881. évben besorozottakat és azokat hívják be, a kik a mult évi fegyvergyakorlatokban nem vettek részt. A honvédségi fegyvergyakorlatokra behívják azokat a honvédtiszteket, akik a mult évi gyakorlat óta ne-vezettek ki; azokat, akik bármely ok miatt, mint tisztek, még nem voltak fegyvergyakorlaton, azokat, akiket a mult évi december hó végén helyeztek át a közshadseregétől a honvédséghez s végül azokat, a kik a mult évi gyakorlat alól fel voltak mentve. A legénységből az 1879, 81., 83. és 84. években besoro-ltakat s a mult évi gyakorlatokról elmaradtakat hív-ják be. A közshadseregelieknek a tisztek és hada-prókok fegyvergyakorlata 28 napig s a legénységé 13 napig; a honvédségnél pedig ugy a tiszteké, mint a legénységé 35 napig fog tartani. A honvéd-tüzér és vonasapatok tartalékából a honvédszázaredek szabadságot állományába áthelyezett tiszteket a fegy-vergyakorlat rovására az ideji nyár elején 35 napig tartó külön lovassági tanfolyamra fogják behívni.

Jutalom. Az Athenaeum által a magyar hir-lapirodalom történetére kitűzött száz aranyat az aka-démia dr. Ferenczy Józsefnek, az országos közoktatási tanács jegyzőjének, bajai földiünek, ítélte oda.

Szinigazgatói engedély. A m. kir. szinész-egyesület legutóbb tartott ülésén Tóth Bélának igaz-gatói engedély iránt beadott kérvényét elutasította.

Iparhatósági megbizottak megintése. A földm., ipar- és keresk. miniszter a következő kör-levelet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz: „Vo-natkozva az iparhatósági megbizottak utasítása tár-gyában 1885. február 21-én kibocsátott rendeletemre, melynek értelmében az iparhatósági megbizottak ne-gyedévénként közös ülést tartani és ezen ülést jegyző-könyvét betérjeszteni kötelesek, figyelmeztetem a tör-vényhatóságot, hogy ezen jegyzőkönyvek az eltelt 1885. év folyamán csak igen csekély számú törvény-hatóság részéről és ezektől is hiányosan és minden rendszer nélkül lettek hozzáam felterjesztve. Hajlandó-vagyok ezen szabálytalanságot a kezdet nehézségei-nek tulajdonítani és enneltogva a mult évet illetőleg a még hiányzó jegyzőkönyvek felterjesztésétől elte-kinteni. Felhívom azonban a törvényhatóságot, tegyen alkalmas intézkedéseket arra, miszerint a hatósága alatt álló iparhatóságok mellé rendelt megbizottak ezentúl negyedévénként rendes közös ülést tartsanak és az ezen ülésekről készitendő jegyzőkönyvet legké-sőbb a negyedet követő hónap 15-ik napjáig hozzáam

felterjesztessenek. Különösen figyelmeztetem a törvény-hatóságot ezúttal, hogy a gyarak megvizsgálásával megbizott hatósági közegek jelentései évenként nyil-vánosságra hozandók, minélfogva az idevonatkozó je-lentések a közös ülések jegyzőkönyveikhez mellékelve terjesztendők fel.”

Hirdetmény. Almás község elöljárósága által közhírre tételik, hogy az ideji májusi vásárunk, a hus-véti ünnep miatt, folyó évi április hó 26. és 27-én vagyis hústét hűtőn és kedden fog megtartatni. A községi elöljáróság.

Vasuti menetrend 1885. évi november hó 1-től.

	711	701	713	703
Szegedtől Szabadkál.	omnibusz.	személy.	omnibusz.	személy.
Szegedtől indul	3.30	8.10	10.45	6.52
Horgos	4.21	8.38	11.36	7.20
Palics	5.01	9.05	12.16	7.47
Szabadka érkezik	5.20	9.18	12.35	8.00
	704	712	702	714
Szabadkától Szegedig.	személy.	omnibusz.	személy.	omnibusz.
Szabadka indul	6.30	2.23	6.38	10.35
Palics	6.44	2.54	6.53	10.51
Horgos	7.10	3.41	7.19	11.29
Szeged érkezik	7.36	4.21	7.45	12.00
	812	804	802	
Szabadkától Eszékl.	omnibusz.	személy.	személy.	
Szabadka indul	6.02	1.45	8.40	
Bajmók	7.03	2.30	9.25	
Militics	7.45	3.00	9.55	
Zombor	8.13	3.22	10.16	
Szt.-Iván	8.42	3.43	10.37	
Szóna	9.01	3.58	10.55	
Gombos érkezik	9.16	4.10	11.07	
Erdőd indul	11.06	5.12	12.30	
Dálya	11.51	5.26	1.40	
Dráva-Szarvas	12.12	5.43	1.57	
Eszékre érkezik	12.43	6.06	2.22	
	803	811	801	
Eszéktől Szabadkál.	személy.	omnibusz.	személy.	
Eszékről indul	8.20	3.30	12.23	
Dráva-Szarvas	8.48	4.02	12.55	
Dálya	9.10	4.55	1.55	
Erdődre érkezik	9.26	5.11	2.09	
Gombosról indul	10.16	6.36	3.09	
Szóna	10.31	6.54	3.25	
Szt.-Iván	10.46	7.15	3.40	
Zombor	11.14	8.01	4.07	
Militics	11.30	8.24	4.23	
Bajmók	12.07	9.21	4.59	
Szabadka érkezik	12.49	10.12	5.41	
	507	505	511	
Zomborból Buda-pesztig.	személy.	személy.	omnibusz.	
Zombor indul	4.07	11.14	8.01	
Szabadka érkezik	5.41	12.49	10.12	
Szabadka indul	6.18	2.02	10.50	
Kis-Körös érkezik	7.57	3.43	1.13	
Kis-Körös indul	8.26	3.55	1.30	
Budapest érkezik	11.15	7.15	5.50	
	506	508	512	
Budapestről Zom-borlig.	személy.	személy.	omnibusz.	
Budapest indul	7.55	3.25	9.00	
Kis-Körös érkezik	11.06	6.33	1.29	
Kis-Körös indul	11.15	6.40	1.39	
Szabadka érkezik	12.53	8.20	4.49	
Szabadka indul	1.45	8.40	6.02	
Zombor érkezik	3.15	10.10	8.03	
	*502	506	504	508
Zomborból Zimonyig.	személy.	gyorsvonat	személy.	omnibusz.
Zombor indul	11.14			4.07
Szabadka érkezik	12.49			5.41
Szabadka indul	9.39	1.23	6.28	9.10
Csantavér		1.48		9.44
Topolya		2.07	7.02	10.15
Kis-Hegyész-Feketehegy		2.30		10.45
Verbász-Kula		2.50	7.32	11.11
O-Kér		3.08		11.34
Kiszács		3.25		11.55
Újvidék	11.29	3.56	8.22	12.30
Pétervárad		4.12	8.31	12.47
Karlóca		4.23	8.40	1.03
Beeska		4.46		1.40
India érkezik		5.01	9.12	2.02
Mitrovica		7.09		11.11
Mitrovica indul		2.25		
India		5.08	9.15	2.17
O-Pazna		5.21		2.34
Uj-Pazna		5.34		2.51
Batajnica		5.45		3.06
Zimony érkezik	12.57	6.06	9.57	3.33
	**501	507	503	505
Zimonyból Zomborig.	személy.	gyorsvonat	személy.	omnibusz.
Zimony indul	3.34	10.33	6.09	8.31
Batajnica		11.01		8.52
Uj-Pazna		11.15		9.02
O-Pazna		11.32		9.14
India érkezik		11.50	6.51	9.27
Mitrovica				9.27
Mitrovica indul		12.07	6.54	9.32
India		12.32		9.50
Beeska		1.05	7.27	10.12
Karlóca		1.21	7.36	10.23
Pétervárad		1.49	7.51	10.44
Újvidék	5.09	1.49		6.50
Kiszács		2.18		7.20
O-Kér		2.39		7.47
Verbász-Kula		3.06	8.35	11.50
Kis-Hegyész-Feketehegy		3.29		12.09
Topolya		4.02	9.05	12.36
Csantavér		4.26		12.56
Szabadka érkezik	6.54	4.59	9.38	1.22
Szabadka indul		6.02		1.45
Zombor érkezik		8.03		3.15
	2512	2502		
Szabadkáról Bajál.	omnibusz.	személy.		
Budapestről indul	9.00	7.55		
Szegedtől	3.30	10.45		
Eszékről	12.23	8.20		
Szabadka (vendéglő)		6.40	2.30	
Csikeria		7.17	3.01	
Bács-Almás		7.52	3.33	
Bikity-Borsód		8.28	4.04	
Baja érkezik		9.10	4.40	
	2501	2511		
Bajáról Szabadkál.	személy.	omnibusz.		
Baja indul	10.13	7.14		
Bikity-Borsód		7.59		
Bács-Almás		11.31	8.46	
Csikeria		11.55	9.15	
Szabadka (vendéglő) érkezik	12.25	9.50		
Budapestre		7.15	5.50	
Szegedre		4.21	12.00	
Eszékre		6.06		

Észrevétel. A kövéren nyomott számok az esti 6 órától reg-geli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-ünterve.

Melléklet a „Bácska” 27-ik számához.

Dr. Roheim Lipót, városunk egyik legkedvezőbb orvosa, a következő jelentést bocsátotta szét: Dr. Roheim sanatoriuma Lipik gyógyfürdőben. Gyógyintézet gyermekek számára orthopaediai kezeléssel — svéd gyógytornászattal — massage és az ásványos meleg jódvíz alkalmazásával. Lipik jódfürdő a déli vasút pakrac-lipiki állomásától 1/4 órányi távolságban van. Az általános elismert és Európában gyógyító erő tekintetében felül nem mult lipiki jódforrás felvirágzását a Zsigmondy ur által fűrt ártézi kútnak köszöni. A forrás 234 méternyi mélységből 64 c. fokú meleg s különösen dús jódnatraton tartalmu vizet szolgáltat, mely jóízű, kellemes italu, az emésztést tetemesen elősegíti és Seegen tanár ur nyilatkozata szerint Európa ásványforrásai között páratlan. Mig minden ismert jódvíz hideg forrás, Lipik az egyetlen forró jódforrás. A forrás rendkívüli gazdagsága (56000 köbláb naponként) lehetővé teszi, hogy a betegek tisztán jódvízből kapnak fürdőket, a melybe sem folyó, sem esővíz vegyítve nincs, sőt a fürdőküsz szükséges hideg víz sem egyéb mint lehűtött jódvíz. A fürdőhely klimatikus viszonyai igen kedvezők, minthogy völgykötélen fekszik, körülvevé erdős hegyektől, ez által heves szelek ellen is védve van. Az átlagos hőfok nyáron 14-6°—15-6° c.; télen 0-7°—4-2° c. Az esős napok száma sokkal kisebb és a levegő sokkal melegebb mint éjszakibb fekvésű fürdőhelyeken.

A sanatorium Napfény hiánya és rossz levegő való tartózkodás a mi mai életviszonyaink mellett a főokai a scrofulosis keletkezésének és ezáltal a belőle fejlődő tüdőtuberculosisnak is.

A legújabb statisztikai adatok szerint a gyermekek betegségének körülbelül 75%-a scrofulotikus jellegű.

Ez az oka annak, hogy nálunk a gyermekhalandóság, fájdalom! 51%-nál nagyobb.

Mintán pedig scrofulosist csak ásványos meleg jódvízzel lehet gyógyítani, minthogy továbbá sokan nincsenek azon helyzetben, hogy beteg gyermekeikkel soká időzhessenek fürdőhelyen, elhatároztam magam az általános szükségletnek megfelelőleg sanatoriumot felállítani, hogy lehetővé tegyem azt, hogy gyermekek minden kisérlet nélkül is részesülhessenek rendszeres ásványos meleg jódvíz-kezelésben a szükséges felügyelet mellett. A sanatoriumba, bármely koru gyermekek s amennyiben a hely engedi, felnőttek is orvosi kezelésre és teljes ellátásra vétetnek fel, oly belső bajok és külső betegségek esetében, a melyekben csak folytonos orvosi felügyelet mellett eszközölt kura hozhat javulást és gyógyulást.

A sanatorium a jódforrástól alig 50 lépésnyire a célnak megfelelően emeletesen épült, magas, világos, száraz és ventillált lakosztályokból és egy nagy társas szobából áll. Két verandája van, hogy olyanok is tartózkodhassanak a szabad levegőn, a kik bajuk folytán nem mehetnek a közel fekvő parkba. A sanatorium célszerűen fekszik egy 1 holdnyi területű kert közepén, kilátással a hegyre, közvetlen közelében a parknak, a mellyel külön bejárat köti össze.

Az intézet minden legújabb készülékekkel el van látva és az orvosi kezelés szükség esetén svéd gyógytornával massage — és elektromossággal — minden tekintetben tökéletesen a tudomány mai színvonalán áll. Oly betegek, kiknek a menés még az alig 50 lépésnyire levő jódforráshoz és a fürdőküsz káros, a sanatorium fürdőhelyiségben fürödhetnek a forrásból közvetlenül hozott vízben.

A gyermekek kívánatra külön vagy nagy közös szobákban lakkak, minden tekintetben szigoru felügyelet alatt állnak és rendelt szerinti táplálót, de a mellett könnyen emészthető ételeket és bort kapnak.

Az orvosi kezelést az intézet bennlakó igazgatója dr. Roheim Lipót látja el, aki komoly betegségek esetében sivezen hí össze orvosi tanácskozást és a betegeknek tanácsot és segítséggel minden időben készségesen szolgál.

A következő betegségeknél igen célszerű a meleg jódfürdő.

1. Scrofulosis: A mirigyeken, a szemeken, az orron, a füleken, a bőr és a csontok scrof. bántalmánál (Periostitis — Caries — Necrosis és Coxitis ...) gyakran lehetséges, hogy gyermekek a kifejlődés kedvező körülményei közt kigyógyulnak és az örökölt scrofulotikus hajlam nem jó kifejlődésre.

2. A fel- és alszárcsontok angol káros hajlásainál és görbületeinél kedvező gyógyeredmények mutatatók fel.

3. A gerinc görbületeknél kapcsolatban a nyaknak, vállaknak és csípőknek ez által okozott alakhibáinál. — A gyógyhatású és kiméletes kezelés a sebeszet legújabb vívmányait használja fel és célja nemcsak az alakhibák lehető elhárítása, hanem a test erősítése és kifejlesztése is, mi által az örökölt hajlam fejlődésre nem juthat és ha az ilyen bajoknál a célszerű kezelést már a keletkezés legkorábbi időszakában megkezdtek, műszereket alkalmaztak és a gyógyfürdőt használták, akkor a lassankénti gyógyulás biztosra vehető.

4. Idült izület gyulladások visszamaradt merevséggel itt javulnak, gyakran egészen meggyógyulnak (önkéntes ántitítás — Cotitis). A fürdő az orthopaediai kezelés mellett a lassankénti kiegyenesedést és a régióta nélkülözött mozgás visszatérését hozza létre és megakadályozza a testnek hasonló betegségek által okozott elnyomását.

5. Az örökölt vagy szerzett dongaláb és a lóláb célszerű kezelése mellett hamar javítható.

6. Ferde nyak.

7. Csúsz és köszvényenél a forrás meglepő hatása: különösen kedvező az éghajlat.

8. Örökölt és szerzett syphilis.

9. Gyomor- és májbajoknál a forrásnak natrontartalma az emésztő szervekre felette kedvezően hat.

10. Fájdalmas vízholdyag hurutoknál, homok és kőbántalmaknál, heredigantoknál, petefészek és méhgyulladásoknál, méhdigantoknál a jódvíz használata igen becses, káros izzadmányok felszívódását előmozdítja.

11. Idegbajok: Idegfájdalmaknál a forrás ritkán tagadja meg a segélyt. Ischias, migraine és szélhűdés által okozott bémulások itt javulnak.

Felvételi feltételek: Figyelmes orvosi megvizsgálás előzi meg a gyermekek felvételét és a kezelés remélhető sikere a hozzátartozóknak nyiltan meg lesz mondva.

Az ellátásért és az intézet igazgatója által eszközölt orvosi kezelésért fizetendő díj: Közös szobákban lakó gyermekeknek havi 120 ft. Külön szobákban lakó gyermekeknek havi 150 ft.

A gyógyfürdőért és zenéért a fürdőfelügyelőségnek a rendes díj külön jár. — Katonatisztek gyermekei számára négy heti használatra két ingyen állomás, szabad ellátással és orvosi kezeléssel tartatik fenn. Med. et chir. dr. Roheim Lipót, fürdőorvos, a sanatorium igazgatója és tulajdonosa Lipik jódfürdőben.

E jelentést ajánljuk az érdekelt szülők figyelmébe azzal, hogy látogatásukat idejkorán bejelenteni önérdékéből is iparkodjanak.

A zombori apáca-iskola építő-bizottsága legutóbbi ülésén az ellenőrző mérnöknek a vállalkozóval szemben egyes építési anyagokra vonatkozó ki fogásait tárgyalta. A bizottság több tagja, de névszerint is különösen a polgármester ur erélyes felháborodással róttá meg vállalkozót azon konstátált szerződés szegésért, mellyel a kikötött minőségű tégláknál és vasgerendáknál sokkal htványabb minőségűeket épített be eddig és újból is egyre szállított. A multa nézve alig lehetvén orvoslattal élni, a jövőt illetőleg az építés betiltatott, a vállalkozó az összehordott tégláknak átrakására illetőleg selejtezésre utasítottatott és kikötetett, hogy csak a tégláknak bizottsági próba után fog neki a tovább építésre engedély adni. Ez így van nálunk minden középítkezésnél; hanem azért tizez mernénk tenni egy ellen, hogy a legközelebbi középületet megint ez a vállalkozó fogja megkapni... még pedig „a zárda építésénél tanusított előzékeny pontosságáért”.

Zárszámadások. Bács Bodrogh megye házépítési és székfűzési alapokról az 1885 ik évre szerkesztett zárszámadások, és az ezek megvizsgálására vonatkozó számvevőégi jelentés folyó évi április hó 3-tól 18 ig a megyei palota nagytermében betekintés végett közszemlére kitétetek, valamint a megyei bizottság tagjainak is megküldettek azzal, miszerint ezen zárszámadások ellen netán felmerülő észrevételek, a közgyűlést 5 nappal megelőzőleg adandók be.

Kulról írják: F. é. március 25-én az esti órákban túzlárna zavarta fel városunkat; egy kis házikó égett le oly gyorsan, hogy a rögtön ott termett tüzoltók működése csupán a tűz lokalizálására szorított, ami sikerült is.

Lólopások. Uj-Verbászon Schmidt Jakab ot tani lakostól ismeretlen tettesek a napokban egy világospej kancát; Szabadkán Klein Mórtól március hó 23-án egy fekete és egy pej kancát elloptak.

Karlovici kongresszus. A karlovici szerb egyházi kongresszus választmánya egyheti tevékenység után, március hó 23-án befejezte munkálatait s pár javaslatot előkészített a kongresszus elé való terjesztésre.

Csöd. Schumacher György kis sztatári lakos ellen; bejelenté-i határidő május 21. Csémbóiztos Gyorgyovánszky György trvszéki bíró; főmeggondnok Szilágyi Mór ügyvéd.

Menetrend. A személyszállító gőzcsők menetrendje 1886. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Récbere: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorférférvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galicic: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Títel-Szegedre: szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Vásárok a megyében április hóban: Baján 24-én — Hódsághon 12-én. — Kulán 29-én. — Ó-Becsen 8-ikat megelőző vasárnap. — Pivnicán 17-én. — Sztanisicon 12-ikét megelőző hétfőn. — Titelen 6-án. — Topolyán 18—19-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zsalyán 15-én.

Halálozás. Borsodi és katymári Latinovics Illés, nagybirtokos, március hó 29-én hirtelen meghalt katymári kastélyában. E nemessziv emberben sokat vesztett a község. Buzgó katolikusk volt és a tanügyet lelkesen támogatta. Ha az ő patronatusa alatt levő templomok segédelmét igényelték, ő azt készségesen és bőkezűen nyújtotta. A pusztáin levő szolgák gyermekeiről iskolák felállítását által gondoskodott. Az ő működése mély nyomokat hagy. Szó szoros értelmében nemes ember szállt vele a sírba. Béke hamvaira.

Nemeslelkű adakozó. Kulán Gvosgyák Gábor kir. bir. végrehajtó a napokban két jótékony és hazafias alapítványt tett. Az egyiket 100 firtal, Keresztur, Kucura, Ó Verbász, Gyurgyúrvó községekbeli és újvidéki ruthén, szegény és árva iskolás gyermekek számára magyar tankönyvek beszerzésére; a másikat 500 firtal, az említett községekbeli illetőségű szegény, árva, vallásos, feddhetlen erkölcsű s magaviseletű ruthén hajadon leányok kiházasítására. A nemes tett önmagát dicséri.

Városi közgyűlés.

Március 31-én.

Belügyminiszteri leirat, mellyel leküldetik a városi szabályrendelet jóváhagyási záradékkal ellátva. Tudomásul vétetik.

Belügyminiszteri leirat, a rendőrszolgálati szabályrendelet tárgyában. Tudomásul vétetik.

Belügyminiszteri körrendelet, az árvíz folytán vagyon- és hajléktalanokká vált Sályi és Rapoly községi lakosok segélyezésére tárgyában. 20 firt utalványoztatik.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak leirata, magán kézálog intézetnél kamat szedhetése tárgyában. Nem engedélyeztetik.

A városi házépítész 1885. évi zárszámadása. A szokásos fentartásokkal jóváhagyatik.

Tanácsi jelentés, a katonai lakatya építésére vonatkozó tervezet és költségelőrányszat tárgyában.

Tübbrendbeli ellentétes felszólalás után, két szavazattal a tanács javaslata fogadtatott el, dacára, hogy Barthal József a kaszárnyák jelenlegi helyének megtartása mellett igen nyomós érveket sorolt fel; névszerint megemlítette, hogy ezek környéke a katonasághoz képest építkezett, azokhoz idomítottak üzemelt; mig az a tuló rész, melyet a vaspályaállomás annyi év alatt sem birt fejleszteni, ezen építkezések által indokolatlan előnyökben részesülne stb. Határozatba ment végül, hogy 300,000 firt kölcsön vétetik föl a magyar jelzálog-banktól az építésre.

Az artézi kút létesítése tárgyában kiküldött válszámányának véleményes jelentése. 4 hét alatt pályázat fog hirdettetni.

Tanácsi jelentés, az adópénzek elhelyezésére Vertheim pénztár beszerzése iránt. Ellenkezésbe lép vele s nem ajánlja beszerzését.

A zombori színház részvénytársaság igazgatóságának előterjesztése a tulajdonát képező színház és mellékhelyiségeinek Zombor város közönségének átadása tárgyában. Az ismert javaslat elfogadtatik.

Törvényhatósági átiratok. Tudomásul vétetnek. A városi közg. bizottságnak bejelentése, az ülésről igazolatlanul kimaradt tagokról. Tudomásul vétetik.

A városi földlek bérbeadására vonatkozó árverési jegyzőkönyvek. Jóváhagyatnak.

A városi házépítésznek 1865-től egészen 1870. évig terjedő megvizsgált számadásai. Jóváhagyatnak.

Az 1886. évi közmunka-kötségelőrányszat és közmunka váltásdíjak megállapítása. Elfogadtatik.

A létesítendő kereskedelmi középiskola tárgyában beadott bizottsági javaslat, melyet mult számunkban közöltünk, egy későbbi közgyűlésre halasztatott.

Barthal József indítványozza, hogy városunk a pénzügyigazgatóságok decentralizációjára esetére illetékes helyen a magunk érdekében előzetes érdeket tegyen. Ezen indítvány is a jövő közgyűlésre halasztatott.

A kislelkűek.

Az ébredő tavasz lágy sugarai beköszöntöttek hozzánk és az első lanya áramlat, mely idegeinken általftat, felvillanyozza kedélyünket. Az élet új és szebb színben tűnik fel előttünk és gyötrelmei, szenvedései fölé akaratlanul is bizonyos kedvező színezetű fátyolt vonunk. Oly nagy és ellenállhatlan befolyása van a külső okoknak testi szervezetenkre és egész éntünkre, hogy az a csekélység, amit egy tavaszi nap derengő mosolyának neveznek, képes egy kedvező pillanatban a lét értékéről alkotott összes fogalmainkat, bármily keserű tapasztalatok árán szereztük is azokat, habár rövid időre, halomra dönteni. Az élet ilyenkor különösen kedvesnek tetszik előttünk, és eddig nem ismert, nevezhetlen bajakat fedezünk fel benne. Ez az élet igenlésének legfőbb foka, az élet iránti vágyódás, a hozzávaló tudatos és erős akaratú ragaszkodás, ellentétben az élet tagadásával, mely a pessimisták azon ismeretes tételében nyer kifejezést, hogy az élet nem érdemes arra, hogy éljük. Nem vagyunk mindnyájan pessimisták, de azért, úgy látszik, hogy az ily hangulatok sem teljesen idegenek tőlünk, sőt a tudósok, kik az emberi akaratot csak látszólag tekintik szabadnak, egész forma szerinti statisztikát állítottak össze arra nézve, hogy melyek azou hónapok, melyekben az élet tagadása legerősebben nyilatkozik közöttünk, más szóval, melyekben az öngyilkossági esetek száma a legnagyobb. Sajnos, a lefolyt legközelebbi idő nagyon is alkalmas volt az ily szomorú tudományos megfigyelésekre. Alig mult nap, melyen a hírlapok újdonsági rovatai egy vagy két esetet ne regisztráltak volna, sőt egy kezennél levő februári számban egyszerre öttel is találkoztunk.

Most egy tisztviselő végzi ki magát a legborzasztóbb módon, majd egy tanító, majd egy bíró vet véget életének. Életpályájuk kezdetén álló fiatal emberek, kik ma vizgáztak, hogy megnyissák maguk előtt a jövő kapuját, holnap már a halál megsemmisítő karjai közé dőlnek. Sokszor egész családok esnek áldozatul e mániászerű betegségeknek; némelyek pedig csupa barátságból követik egymást a halálba.

Vajjon miért éppen korunkban nyilatkozik ily ijesztő mértékben az életnek megvetése? Miért kevesebb ma az erkölcsi bátorság az életfeladat végrehajtására? Múlo jelenség-e ez, vagy egyike azoknak, melyeknek oka mélyebben rejlik, mélyebben gyökeredzik?

Mindig kerestük a boldogságot vágyaink és összes törekvéseink minden erejével és mindig sok keserűséget s csalódást, de viszont kevés örömet s vigasztalást találtunk. A kik fölületesen itélnék, azt mondják, hogy a tudományosan terjesztett pessimismus az oka. De hisz az öngyilkos minden inkább, mint pessimista. E utóbbi értéktelennek tartja az életet, rezignál és úgy tekint a világot mint a szenvedések és bajok tárházát, melyen megnyugvással kell végig kinlődni. Nem tulajdonít a létnek értéket és nem helyez bele érdeket, mig ellenkezőleg az öngyilkos éppen a világ, a lét valamely képzelt vagy reális javának elveszte hajtja esztelen tetteinek végrehajtására.

Tehát mi fekszik ez örültség fenekén, mely oly könnyen kiközökenti annyiak lelki egyensúlyát és oly sokakat visszariaszt a küzdelemtől?

Az erkölcsi bátorság hiánya ez, a gyávaság, a kislelkűség, mely a küzdelmet tehernek tekinti, mely csak örömet keres az életben és az örömet csak az élvezetekben véli feltalálhatni. Mintha az ember egyedül csak arra volna teremtve, hogy élvezzen, holott ép az életfeladat végrehajtása végett folytatott küzdelemben rejlik a világ, az élet üdvössége. Igen, az életfeladat munka, melyet el kell végezni és azért rendszerint folytonos küzdelem, de ép e küzdelem életünk főcélja, erkölcsiségünk összes tartalma.

A ki lemond az életről inkább, semmint megküzdjön vele, semmint elviselje annak terhet, súlyát, az kislelkű, gyáva.

És itt ismét előáll a kérdés, mi az oka, hogy a gyávaság, a kislelkűség e jelenségé, ép korunkban mutatkozik oly intenzíve? Szokásossá, mondhatnám divattá vált utóbbi időben társadalmi bajokért az iskolát tenni felelőssé. A felületes gondolkodás minden-

örvény-
lásával
nt nyil-
szó je-
llékelve

a által
a hus-
27-én
atni. A

1-től.

512

omnibus.

4 07

7 05

5 51

5 52

6 36

7 05

7 37

7 55

8 21

8 42

9 39

9 55

10 12

10 48

11 11

1 40

11 18

11 37

11 56

12 17

12 44

5 11

omnibus.

3 21

3 56

4 13

4 33

4 55

7 09

2 25

5 05

5 33

6 09

6 25

6 50

7 20

7 47

8 17

8 40

9 16

9 43

10 21

10 21

10 21

10 21

10 21

10 21

kor szívesen nyúlt a vesszőparipa után, és vessző-paripának az iskola, ugylátszik, mindenkor elég jó. Mindazáltal én magam sem tudom megvédeni az iskolát azon vád ellen, hogy az embernevelés egyik leglényegesebb eszközét a lélek edzését elhanyagolja, vagy legalább is nem részesíti azon figyelemben, melyet az a jellem és a jövő életnézet kifejlesztésére való nagyfontosságánál fogva megérdemel. De míg az iskola e tekintetben csak mulasztást követ el, addig a vád sulya egyenesen a családra nehezedik, mely el-kényeztető rendszerével egyenesen közrehat az említett bajok kifejlődésére. Elrontják a gyermeket ab-ovo. Alig kezd a kicsike egy-két összefüggetlen szót gagyogni, már is minden pillanatban, hol a papa, hol a mama esnek extazisba a ritka csodálány túlokossága fölött. A gyermek bálványa lesz az egész családnak. Ha társaság van a háznál, ő lesz a társalgás köz-pontja, mindenki csodálásának, bámulatának tárgya. Ma nevenapját, holnap születésnapját, holnapután ismét egy más nevezetes mozzanatát ünneplik ese-ménydús életének. Így a gyermek lassanként meg-szokja, hogy minden érte történjék. Ha kissé na-gyobb lesz, ur lesz a háznál, aki korlátlan uralkodik a cselédek felett és aki érezteti is velök önző termé-szetének kiállhatatlan zsarnokságát. A szülők olykor ugyan észreveszik gyermekeiknél az egyéni akarat túlságos elősködését, de mivel hiányával vannak a nevelés egyik legfontosabb eszközeinek, a következe-tességeknek, ellenállni ritkán tudnak. Így a gyermek nem tanulja meg vágyait korlátozni. Megszokja a ké-nyelmet és az élvezeteket, melyeket pedig az élet nem fog mindig nyújtani. Nem tanul meg lemondani és nem fog belenyugodni, hogy valami ellenére tör-ténjék. Hamis értékbecslése lesz az élet javainak meg-ítélésére, hűü élvezetekben keresi majd a boldogságot és mihelyt a boldogság illúziójának bizonyul, meg fogja vetni az életet, melytől többet követel, semmint az nyújtani képes. De e megvetést nem követi majd a lemondás, hanem az elcsüggedés lelki kínja, melynek közepette hiányával lesz amaz erkölcsi támasznak, melytől vigasztalást és megnyugvást fogna nyerhetni. Így az élet megvetésétől csak egy lépéssel lesz már távol attól, amit az élet tagadásának nevezünk. E lé-pésen egy jól irányzott lövés könnyen átsegíti.

Boszonyi Béla.

Tanitók sanyarúsága.

Ó-futtak községben 8 tanító van hivatalba a gyer-mekeket nevelni és tanítani. Fizetésüket előleges hó-napos részletekben kellene megkapnunk. Legalább ez volt a felvétel, midőn mi jelen állásunkért pályáztunk. Most azonban kedves olvasó halj és csodálkozzál! Más tanítók minden hó elején elkészítik nyugtájukat s megkapják fizetésüket. Nem így áll azonban a dolog nálunk. Hogy minden hóban megkaptuk volna rende-sen a fizetésünket, arról nálunk még szó sem volt. Nekünk 3-4, sőt mi több 5-6 hónapig kell várniuk türelmesen anélkül, hogy fizetésünkkel csak egy kraj-cárt is kaptunk volna. Ez még mind nem volna olyan nagy baj, ha fizetésüket akkor legalább egyszerre megkaphatnók. Hanem ha hosszú várakozás után 20-25 forintot kapunk, akkor hálát adunk az egek Urának. Vannak itt tanító társaim, kik évi 450 frt fizetésüket 100-150 részletben kapták, t. i. 1-2-3 frtként; sőt 50 kronként. S ha mi pénzünkért kunyorálunk — igen! kunyorálunk és pedig egészen alázatosan, — akkor minket ezen kecségető felelettel főznek le, hogy: „Nincs pénz! Van nekünk fontosabb fizetni valónk!”

Mi, a szegények legnyomorultabbjai, néha össze-jövünk tanácskozára megbeszélni azt, hogy miként segíthetnénk saját nyomorunkon. Sok szíre-szóra meg-találjuk az utat, s elhatározzuk, hogy bepanaszoljuk a községet. A panaszlevél fogalmazása megtörténik s beküldjük a tek. szolgabírósnak Ujvidékre. S mi az eredmény? kérded ugy-e bár nyájas olvasó. A dolog-nak az a vége, hogy a község fel lesz szólítva a ki-fizetésre. Ebben marad, s maradt is mindig. A fize-tésre pedig senki sem gondol, s mi szomorúan látgat-juk fejünket.

Igy áll a dolog, ha fel is kérjük a hatóságot, hogy keserűen megérdemelt fizetésünket megkaphassuk.

A következők bátorodom azonban hatóságaink megszívlelésébe ajánlani.

A munkás dolgozhatik a mezőn, a gyárban, a meddig testi ereje van; az írnok, az iktató, a könyv-író, a pénztárnok igen jól teljesíthetik kötelességük-et, ha bű és gond nyomja is szívüket; legföllebb egy kis hibát csinálnak az írásban vagy számadásban. Munkájukhoz inkább az emlékezőtehetség szükséges, mint a tisztá, nyugodt ész. Nekik nem kell elméjüket valami nagy fokban igénybe venni. Nem így van ez azonban a tanítóknál!

A vádolt nem remélhet enyhe ítéletet az oly bírótól, kinek szíve telve van szomorúsággal, ki kedé-lyében el van keseredve. S ha az ítélet túlságos szí-goruan esnek is ki, jogában van az elíteltnek feleb-bezni. Én azonban szánom azon gyermekeket, kiknek tanítója este nehéz gondokkal terhesen nyugszik le és reggel telve aggodalommal s reménytelenül ébred. Ki fogja számokra pótolni a szeretetet, melyet ezen el-szomorodott ember irányukban nem tanúsíthat? És mindenki szemében a tanító szeretet nélkül zengő réz és pengő cimbalom. S ki fogja jóvátenni azon igazta-lanságot, melyeket talán a gyermekeknek a tanítóktól el kell tűrnök? S kivétel nélkül észrevehető, hogy egy oly tanító, a ki látja, hogy neje és gyermekei szükségét szenvednek s nem talál módot miként fe-dezni szerény szükségleteket, aggodásukat, búbanatu-kat enyhíteni, könnyeiket letörölni: az nem képes sze-retettel viseltetni idegen gyermekek iránt, s hogy könnyebben felizgatható s talán bamarább büntet, mint egy oly tanító, a ki boldog, szerencsés családi életnek örvend.

A szellemi munka ugyan elfeledtetheti a hara-got, csillapíthatja a gyűlöletet, sőt el is altathatja a rossz lelkiismeretet; de a gondot sohasem fogja az csillapítani és legyőzni. A gond egy oly kísértet, mely leginkább világos nappal mutatkozik, melynek szigorú sugdosása folyton süsög a fülben, mely görcsösen szo-ritja a szívet.

A gond megsemmisíti az életkedvet, felemészti az agyvelőt, megbénít minden más gondolatot, s nem gyakran alássa a jó erkölcsöket is. S ily állapotban ér e ember valamit? A gond még a legképesebb és leglelküsemertesebb tanítót is meglanyhítja, elosi-gázza és végre megsemmisíti.

Tudom, hogy hatóságaink ezt nem hiszik el! Ők mit sem tudnak azon komor hangulatról, mely oly gyakran uralkodik a tanítóknál, mely az örültséggel oly határos. Ők csak azon tanítókról tudnak beszélni, és pedig rosszat beszélnek, kik magokat ezen gondtól megszabadították, lelkiismeretük, és gyakran nem csak „pédagogiai lelkiismeretük” feladásával. Ez szomorú! Javítsanak rajta a hatalmasok! K. E.

Tíz év alatt.*)

— Költemények. Írta: Pósa Lajos 1886. —

Az egyik szomszédos megyéből, Csongrádból, ennek híres városából, Szegedről került ki ez a könyv. Egy, a szó valódi értelmében igazi költő tíz évi munkásságának színe-java terméke. Nem bácskai termék, mégis szívesen foglalkozunk tüzetesebben a kötettel, mert azt tartom s a „Bácska” programja is azt tartja, hogy arról, ami itt adatik ki, igenis bőve-ben kell megemlékezni mindenkor, de ami ha nem is egyik másik emberünk munkája, azonban igazán érde-mes munka, azt tegyük magunkévá, tegye minden megye, tegye az egész ország magáévá, mert hisz az egyfórmán büszkeségre szolgál minden magyarnak, kivált az olyan munka, minő Pósa Lajosé, mely na-gyot, kicsinyt, szülőt és gyermeket, patriótát és civist, szóval: nagyban és kicsiben minden magyar embert érdekelhet.

Mert Pósa könyvében mindez feltalálható.

Dalol ő: szerelmet, ha legtöbbször nem is éppen az övét, de az övé mellett románában, balladában, genre-képen, számtalan sok „apró történet”-ben meg-dalolja ő a szerelmet, azt tehát ami a nagyot kü-lönösen érdekli, dalol aztán szép meséket, melyekből a kicsinyeknek képzelme és szíve gazdagodik, érint oly hurokat, melyek a szülői, érint olyanok-at, melyek a gyermeki szeretet nemes hangjait hallatják, — igaz hangokat ad a hazafias és iga-zakat a helyi érdekekhez fűződő polgári érzelmek-nek, melyeket belengi, áthatja valami általános, va-lami emberi, igen-igen: valami szocialisztikus érzés, anélkül, hogy annak bármik kis köze volna a német-or-szági szocializmushoz, vagy az oroszországi nihiliz-mushoz. Ez a poézis szocializmusa!

A 21 ivre terjedő kötet első részében négy el-beszélő költemény van. Az elsőt, „A galambok” címűt kivéve, mely bir a való, vagyis a megtörténhető dol-gok cselekményével, a többi három, a szó igazi érte-lmében vett mese. De költői értelmében is. A „Kaczor király”, a „Szent Péter” és „A kis kakas meg a török császár” benn van egyik másik iskola-könyvben, mind a hármát szavalják a gyerekek, az enyéim csak a télen is megleptek „A kis kakas meg a török csá-zár” cíművel, az általuk használt iskola-könyvben nem volt ugyan benn, de azért szépen megtanulták azt az O-Morovicáról került cseledeleánytól. Minden egyes sorát, rimét hibátlanul hangoztatták.

Pósa elbeszélő és leíró tehetsége, valamint egész-séges humora erősen nyilatkozik eme műveiben. Rö-vid például idézem azt a jelenetet a „Kaczor király”-ból, mikor a róka és a macska egymástól megijednek, szétugorva egymást hadilábon nézik:

„Róka retten... macska széppen...
Megfordulnak mind a ketten.
Róka soh'se látott macskát,
Macska soh'se látott rókát.
Egy se tudja, ki kicsoda,
Reszketnek mint a kocsonya.
Nézték egymást egy darabig,
Azt mondják, hogy három napig.
Végre is a róka szólal,
Alázatos, nyájas szóval:

— Ugyan kérem, már megkérdem,
Ki az úr, ha meg nem sértem?
Miféle a nemzetisége?
Pogány-e vagy keresztény-e?
— Én vagyok a Kaczor király!
Jaj annak, ki velem kiáll!”

A kötet második részét képezik az „apró törté-netek”, melyekkel első megjelenésük alkalmával már bővebben foglalkoztam, de a melyekre ezuttal is meg-jegyzem, hogy azokban Pósa egészen új genre-t töké-letesített irodalmunkban. Rövid kis dalban egész tör-ténetet mond el, mely hol tragikai, hol közép-dramai, hol elbeszélő, hol genre-szerű magval, fordulattal bir. Például idézem az „Esketés” címűt:

„Ifjú lelkipásztor
Szép menyasszonyt esket,
— Tudja isten, miért? —
Hangja fájón reszket.
Reszkető hangon is
Oly szépen megálja:
A menyasszony könyve
Kicsordul utána.”

Rövidke nyolc sorból áll az egész, de ebben a kicsi-kis dalban el van mondva egy egész történet. Mert azt hiszem, hogy a fonóbeli legények s leányok is kitalálják, hogy az a lelkipásztor bizony szerelmes a menyasszonyba, ez pedig a papa. Ezért reszket annak a hangja — és ez ad világot a történetre, — ezért sir emez.

Ez a rövidség nagy művészet. Pósa sem találja el mindig, nem egyszer homályban hagy, hogy azon-ban abban mégis művész, ezt a többi remek darab után már nem lehet kétségbe vonni.

Vegyes költemények képezik a kötet harmad-ik és utolsó részét. Ebben vannak dalok, tulajdon-képeni vagyis a költő lelki világát feltüntető köl-temények, balladák, sok genre-kép, hazafias versek, az emberiség s az ő kedves Szegedének törekvéseit

* A kötet megrendelője a költőnél Szegeden. Ugy gondolom — mert a könyvön kinyomatva nincs, — hogy ezen, a sok iv papírról és költészetül duzzadó vaskos kötet ára 2 frt.

mozgató eszmék stb. Egy költő gazdag lelki világa tárul elének ezen művekben.

Ezek azok a versek, melyek a lírikus egyénisé-gét kidomborítják.

Már a szerelmi daloknál, melyek különben a kö-tet legkisebb számát teszik, érezzük, hogy e dalok költője mélyen érző szívvel bir.

Ime az Örök szerelem.

Beirtam nevedet
Szászszor a homokba:
A szél eltörölte,
Az eső elmosta.

Beirtam nevedet
Egyszer a szivembe:
Vihar se tépi ki,
Tenger se mossa le.

Szivem porát a szél
Sziromról, ha hordja:
Örökké él neved
A szállingó porba!

Szíve mélyen érez, de azért nem lágyul el, sőt bir az önuralommal annyira, hogy a szerelem felett még reflexiókba is tud bocsátkozni, sőt mi több: hu-morizál is felette.

Ime az Oh szerelem!

Oh szerelem! mi is vagy te?
Atok... áldás... minden!
Ostoroz is, jutalmaz is
Veled a jó Isten.

Az egyiket fölröpítéd
Fényes menyországba,
A másikat beugrasztod
Dunába, Tiszába.

Engemet is nyakon csíptél,
Nincsen téled nyugtom...
Csak azt mondd meg, hadd készüljek:
Szállók-e vagy ugrom?

Pósa költészetét általában jellemzi az, hogy fájdalmában se tud pessimista lenni soha.

Igy az „Élet” címűben:

„Napsugárban fürdik a föld,
De nagy árnya: éje is van:
Jó muzsikusz ez az élet:
Húzza búsan, húzza vígan.
Szűrő tövis ha nem vóna:
Mit érne a piros rózsza!”

És a kit anyai balszerencse ért, még a „Nyugalom vágy”-ban sem átkozza el a világot, hanem az ő természetes érzésü szívéből így sóhajt fel:

Ej, ha egyszer itt hagyom majd
Ezt a nagy zajt, ezt a sok bajt:
De kinyugszom magam ottan,
Abban a kis sírhalmomban!

Az arkangyal trombitálhat,
Feltámadhat ember... állat...
A zsbongást majd ha hallom:
Megfordulok s tovább alszom.

Érzése mély, gondolkozása természetes, egész-séges; egy igazi magyar lírikusi jellem áll előttünk örömeiben, bújában.

Leginkább kiérezzük ezt a szeretet dalaiból, melyek az ő „aggódó anyjának”, nagyanyjának, „pi-ros cipellős” hugocskájának, barátainak szólnak. Oly természetes, oly üde báj vonul ezeken a verseken vég-ig és oly igazi lírai közvetlenség, hogy nem egy fel-fújtt dicsőségű fővárosi poeta bizony megirigyelhette!

Vigasztalja anyját, nem hangzatos szavakkal, hanem egyszerűen, oly hurt pendítve meg, melynek hangja a szülőnek legkedvesebb:

„Nem halok meg addig, jó anyám, ne féljen,
Míg koszorút nem nyer anyni napom, éjem.
Nem hagyom itt addig ezt a szép világot,
Míg szülém engemet boldognak nem látott.”

Aztán elmondva tovább, hogy majd feleséget is fog szerezni, folytatja:

„Édes anyámasszony hozzánk jön majd lakni,
Aranyos menyének tanácsokat adni.
S ég urához küldi hál'adó imáját,
Majd ha ringatgatja síró unokáját.”

Nagyanyja kedveskedését pedig a többi közt így írja le:

„Hozott mézes lovat, kardot, szívet, órát,
Szép árvalányhaját, piros pesti rózsát,
Süvöltőt, dorombot, cifra képes könyvet,
Nevető szemében drága örömkönnnyet.”

Szerető szíve ezen versek közt is több darabban foglalkozik a kicsinyekkel. Ilyen: az „Altató dal”, „A bátor katona”, „A kis honfi” stb. Nem állhatom meg, hogy például ne idézzem a következőt:

A kis Ferike.

Karácsony estéje nagy vigasságszerző,
Tapsol örömeibe a sok apró-cseprő.
Egyszer ezt az estét ünnepelelték épen,
Hogy anyjához így szóló a kis Feri szépen:

„Ki az a Jézuska, édes anyám, kérlek,
A ki lovat puskát küldött Ferikének?”

„Kis fiacskám, ő a gyermekek barátja,
Mindig szeretettel gondolatok rája!

De nagyon szeretném, egyszer, hogyha látnám!
Mégköszönöm neki aranyos anyácskám!
Kezeit csókolva kérdem a Jézuskát,
Hogy nekem ne küldjön se lovat, se puskát.
Elmondanám neki, hogy azon az áron
Jó meleg ruhácskát vegyen a vásáron
S küldje Erzsikének itt a szomszédunkba...
Ej, ha én lehetnék egyszer a Jézuska!”

Az anya szemében könnyecsek beszéltek
S Jézus ruhát küldött másnap Erzsikének.

Hogy ezt a költőt nem hagyhatják hidegen a kor mozgató eszméi sem, ez egyéniségéből önként kö-vetkezik. Ódát ír a nyáron itt volt francia vendégek-hez, Lessepshez, a lengyelekhez, Szegedet pedig több-ször is megénekli.

E lap technikai berendezése azonban nem engedi meg, hogy egyéb különféle fajú műveit részletesen is-mertessem.

Hogy azonban versei közt itt-ott van egy-egy folt, ezt is meg kell érintenem; és azonban korántsem szállítja le az egész kötet érdemeit. Ezek az ő realizmusából erednek, melyek a kötetben csak itt-ott találhatók túlerős kifejezésekben nyilvánulnak.

Igy a „Nem bánom én“ kezdetűben, melyet e két sorral fejez be:

„A sors közös, a vég csak egy:
Egy-két rángás... hörgés... halál.“
De hát a napban is vannak foltok, így a való költészet lírikusánál is néha előfordulhatnak ilyenek, mely költészetnek reális alappal kell bírnia; ahol ez nincs, az üres idealizmus, melyet a Petőfivel kezdődő új korszak szakított; ne kívánjuk azt az irodalmunkba annak idején átültetett, itt rövid életet élt holdkőros poézist vissza! s nézzük el azt az egy-két foltot, mit a reális alappal bíró költészet néha feltüntet.

És kívánjuk hazánknak minél több olyan költőt, mint Pósa, kit én a legmelegebben ajánlok e lap olvasó közönségének figyelmébe.

Dömötör Pál.

BÉKE A BALKÁNON.

A „Bácska“ saját külön tudósítójától.

„Már béke van, hazánk szabad,
Epedve várnak kedveseink honn!
Hő sóhajátuk égbe hat.
Már béke van, hazánk szabad!“

Ezt dalolták a ruméliói katonák négy hangra, (azt hittem eleinte, hogy a pacseri dalárda) mikor bevonultak a multkor Filippopolisba. Rongyosak voltak szegények, hanem hát „a dicsőség bajjal jár.“ Mindamellett úgy ujjongtak, mint nyári nagy vizsgálat után az érettségit tett vadóc gimnazisták. Battenberg Sándor gyönyörű hófehér paripán lengedezett a csapatok előtt. Beszélt volna is nekik valamit, de biz az sehogysé ment, tisztességgel legyen mondva, bele-sült. Csak hiába, nem ért ő a dikciózáshoz. Látszik, hogy sohase volt kálvinista pap.

De nincs mit szégyelnie magát érte, mert kü-lömb hőst is tudok én, aki hasonlóképen járt. Ugyanis Damjanicsot a szolnoki csata után fölhivták, hogy tartson beszédet a sereghez. Két nap fött bele a feje szegénynek, utóljára is ellovagolva a sorok előtt, ennyiből állott a szónoklata: „No fiúk! ma friss szalmát fogtok kapni.“ Hát azért mondom, tisztelt Battenberg Sándor úr, hogy ne restelleje magát.

Akármielyen ékes dikciónál többet ért az, hogy egy-egy kupica palinkát kapott minden legény, aztán esemegének kiosztották köztük azt a négy társzékér szerb túrot, melyet még ősszel vettek el az ellenség-től s azóta ott tökéletesedett a magazinban. Biz az már jó érettség lehetett. Mi ez az ellátás ahhoz képest, ahogy Kecskenyén fogadták a Mollinárkat 1878 ban, mikor Boszníából jöttek vissza? Némelyik baka azóta se lakott úgy jól. De hát Ruméliában is ismerős az a példabeszéd, hogy bolond ember az, aki külobb kal-lalapal közönség, mint aminő van neki. Denikve elütöt-ték úgy ahogy a früstököt, azzal indultak tovább, kiki a ma születte földre és zengett a dal ajkaikon:

„Tart karral jönek mi élénk,
Szemükben az örömsugár ég.
Es sok leány titoka vágy
Megnyni a harcok fiát.“

Azt tartom, hogy örül a békének Milán király, Khevenhüller gróf, örülnek Bécsben, Londonban, de senki sem örül annyira, mint a ruméliai menyecskek. Ők ősz óta folyvást semleges területet képeztek s most ez a boszantó passzív szereplés megszűnt részükről. Olyat, olyat csókolt egy-egy pibent asszony az ő ha-zatérő harcdezt „emberén“, hogy holmi kölyök agyú nem szól nagyobb. Sajnos, hogy a levelezőnek eb-ből (nem az agyúból, hanem a csókból) sem jut tisz-teletpéldány.

Mégis van, aki nem örül ennek a békességnek. Első renden maga Sándor fejedelem. Micsoda lealázó eljárás az a török részéről, hogy ő csak őt esztendőre legyen kormányzója Ruméliának? Nem községi bíró ő, hogy minden őt-hat esztendőben kilódsák. Nem házassodhatik, ha nincs biztos állása. Nem örül ezen-től az újságíró, főleg a levelező. Eppen a „Bacsva-nin“ tudósítója állt mellettem, mikor a bevonulás törté-nt s elég fenhangon szidta a győztes csapatokat, hogy őt megfosztják a kenyerétől. Azt tartom szer-kesztő úr, hogy én is akár hazamehetek innét. Mit tetszik hozzászólni? Pedig már egészen otthonosan éreztük itt magunkat. Szép dolog az, mikor az ember már ma Szófiában van, két nap mulva Filippopolis-ban, onnan a másik hétre bekukkan Konstantinápolyba s innen átrándul Athenébe. Csupa merő kéjutazás az egész. Bárcsak lett volna is már a tavaszra egy iga-zándi háború, legalább föllebb ment volna a gabona ára. Mert az az ősi csete-paté csak olyan volt a há-borúhoz képest, mint a sakkjátékhoz viszonyítva az ostábla.

Hanem ha vannak, akik a békének örülnek és olyanok, akik nem örülnek: vannak olyanok is, akik nem hisznek neki. Ilyen a többek közt Canov, Sándor fejedelemnek a laboránsa, akit most elhívják Kon-stantinápolyból, majd meg visszaküldenek oda s járát-ják szegénnyel az áprilist. Ilyen maga a török is, aki azt tartja, hogy nem lehet hinni a gyaurnak, akár-milyen nagy bolond irást csinál is. Avagy mire mutat az, hogy a lovakat hajó száma szállítja Magyar-országból, agyúkat szerez s csapatait áthordatja Ázsiá-ból? Ugy tetszik nekem, hogy az egész béke puska-porrall van garnirozva.

Pedig az idő már csimosan tavaszodóra vált a hegyek között is. A nagy természet — követve Szi-lágyi Dezső példáját — kilépett... téli láncából, meleg sugárral dédelgeti ezt a vén földet, csalogatja kifelé annak ékességeit. Persze ez a leírás a Balkán havas vidékeire szól, mert Konstantinápolyban ha volna, sincs tél. Legközelebb, hogy a „Tarik“ szerkesz-tőjénél voltunk ebéden, kiünnő sárka dinnyt szolgál-tak fel, az ugorkából meg már a mult hónapban is szél-tire hatot adtak egy garasért.

Hanem az a tengeri utazás, melyet Konstanti-nápolyból Athenébe cselekedtünk, többet ért az egész Ruméliánál. Tetszett már arra járnai szerkesztő ur?

(Nem.) — No akkor fogalma sincs róla! A Lloyd hajóján utaztunk. Akkorra, hogy a zombori megyéhez beleérne minden ók-mókosul. Felséges valami az a tenger igazán. Nappal, mikor a mennyei sugár végig legel rajta, mintha bíborban uszkálna a nagy testű hajó; éjjel meg, mintha alattunk is volna egy ég, meg felettünk is. Természetes, hogy a két ég között szé-dülés fogja el az embert, kisebb nagyobb mértékben. Ezt elősegíti az a folytonos ringatás, mintha a pesz-tonkája altató az embert. Nekem nem sok bajom volt, mert erős természetem van, hanem a kollegám, a „Journal des Débats“ tudósítója úgy nézett ki, mintha valami banketről jönne a „Vadászkürt“-ből. En leg-főlebb afféle émelgyést éreztem, aminő a zombori utcán is előfogja az embert, ha egy-egy lehetetlen gúnyába bujt dándit, vagy kisasszonyok nevezett rébuszféle hölgyet lát.

Az első osztályon kevesen utaztunk. A kapitány igen humanusan bánt velünk. Napról napra sakkoz-tunk, partiját egy virginia szivarban. Eppen mattot adtam a kapitánynak, midőn hajónk megállt Athéne előtt. Nem ugyan a városnál, mert onnan még valami csekélyes vasuton kell bejutni a hellen metropolisba. A kiszállásnál olaszul, franciául, angolul beszélnek a hordárosok, csak görög szót nem hallani, éppen mint Budapesten magyart. Itt is, ott is belül viselik a nemzeti nyelvet.

Párisi kollegámmal egyenesen Trikupiszhoz haj-tattunk, aki ez idő szerint miniszter jeölt. Az ur nem volt benn, kinn járt a szérún, a repcejét nyomtattatta (oh igen! ott az aratás már derekán van) A felesége, egy Pythia képű asszony fogadott, kinek ha arcára néztünk, hát még a Themisztokles kora is megfordult elménkben. En ugyan barátja vagyok a klasszikusok-nak, de a nagyon régít, főleg ha asszony-börbe van kötve, nem szeretem. Hanem a leánya, Nauzika kis-asszony Hellász legszebb virágai közül való. Eppen dohányzacskót horgolt a vőlegénye, valami Demet-riosz Fotogenosz nevű úr számára, aki az aleppói törökgyógyászat-tervező-társulatnak a titkára. Nagy donányos ember, mint Nauzika megjegyzé róla. Azon örültem meg főleg, hogy hála Isten, mégis ta-láltam egy leányzót, aki menyasszony. De elcsere-lém a bolgár miniszter Karavelov az ő Bukollikájáért.

Míg a „Journal des Débats“ tudósítójával a kis-asszonyt mulattatjuk, az Akropolis romja — akarom mondani a leány mamája — nagyot tüsszent. Nem tudom ugyan szokás-e náluk, de oda kívántam, hogy: „estho szój szótérion“, mire Nauzika felelt, hogy: „oida szój khárin.“ Bizonyosan tubákol Trikupiszné asszonyom, mert csakhamar elütötte ismét a termé-szet. Megint udvariaskodtam, hogy: „genojtó szój eisz szótérion“ s ismét csak a lány köszöni meg: „kháritász szój homológ.“ Megütözközve néztem, de csakha-mar felvilágosított, hogy „bizony szegény mama na-gyot hal.“ Nagyot? No ha ez az erény megvan benne, akkor még szépen is nevezhető; ugy szerencsés em-ber az a Demetriosz Fotogenosz, vagy mi a ménkünek hívják. Egy süket anyós mellett el lehet engedni ezer fírt a hozományból. Annyit megér a süketsege.

Azonközben bejött Trikupisz uram is s azon kezdte, hogy a repce rosszul fizet, a Nauzika stafi-rungja meg temérdekbe kerül, az is bolond volt, aki kitalálta az ilyen költséges férjhezadást. Boldogok az apák a barbárok közt, az öök országában is — for-dul hozzám — mert mint ő olvasá egy kaposvári ka-lendáriumban, ott nem adnak a leánnyal egyebet, csak a rajtaválóját... No az lenne a csinos munka, ha még azt sem adnák, egyébként az a kalendárium nincs egészen jól értesülve.

Kérdésinkre, hogy a békével meg vannak-e elé-gedve, azt felelte, hogy ők nem kötöttek senkivel bé-két, még ezután kezdik el a jogos harcot. Georgiosz király bizik a görög vitézségben, jól is teszi. Megra-gyogtatják még ők Hellász rég berozsdásodott dicső-ségét. A görög nép első a világon, a görög birodalom lesz, mint hajdan: keleten a Tauruszig, nyugaton a Tyrrhen tengerig, északon a Dunáig, föl egészen Zi-monyig, ha elindulunk, odáig meg sem állunk — fejezé be.

Haj, haj Trikupisz uram, ahhoz kéne még csak sok stáfrung. Akkorra teremteni kell egy új Xenofont is, aki majd leírja, hogy miként jönnek kigyulmetek vissza Zimonytól, ha odáig fölserenéslenkednek.

Tanácsoltam neki, hogy fogadják el, amit a török újság a „Tarik“ javasol, hogy t. i. a Balkán államok lépjenek konföderációba török szuverenitás alatt s ha nem tudnak az összehonyolult dolgokat tisztára hozni: van nekünk egy derék emberünk, aki épp most fa-cérságba jutott — Szilágyi Dezső — vigyék azt oda két, három esztendőre, ugy rendbe szedi őket, mint a parancsolat, mert több esze van ám annak, mint a Földközi tenger egész medencéjének.

Aztán Nauzika uzsonnával kínált meg. Valami maradék peccsenyék volt: fokhagymás ürücomb ma-zsolaszölővel. Mondhatom pompás eledel. S miután a lakodalmára is meghitt, mely görög husvétkor fog tartatódni, hát már azt csak bevarom itten. Addig is tisztelem szerkesztő urat, jó egészséget kívánok!

Kajabusz.

Odlás.

I.

Menj, menj, amerre csillagod vezérel,
Menj, menj, amerre jobb leked vezet;
S ne fájjon az tenéked szép leány,
Hogy összetörve látod szivemet.

Ne fájjon az; hiszen, leányka, nem te
Ütötted ezt a fájó mély sebet;
Hogy én ilyen boldogtalanná lettem,
Neked fáj az jobban — tudom neked.

Ne kérj, ne kérj tőlem bocsánatot,
Hiszen téged vádolni nem lehet:
Te engemet szerrettél véghetetlen...
Más rablá el tőlem szerelmedet.

Szegény vagyok, s te gazdag, ünnepelet...
Ezért tagadják meg tőlem kezéd;
S nem engedik, hogy érettem, szegényért,
Eldobjad fényes büszke nagy neved.

Isten veled hát mindörökre lányka!
Ki ezt tevé, nem átkozom meg őt;
Két ifjú szív boldogtalanságáért
Majd számol az örök bíró előtt.

II.

Ha majd megállasz az oltár előtt,
Dús vőlegényed karján fényesen,
Légy vig, s hogy szenvedsz véghetetlenül,
Ne tudja meg, ne sejtse senkisé.

Ha majd megszólal fent az orgona
S kezebe téve drága kis kezéd
Esküdni kell: ne reszkessen szavad,
Bár még oly fájó lesz is ez neked.

S ha majd ott látod régi kedvesed
Ne méltasd őt egy pillanatra sem;
Ne ejts könyűt, ha látod, mint zokog
Szegény fiú, fájón, keservesen.

Bolvary Géza.

Naptár.

Április.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
2 Pént.	Jéz. 5 sz. s. e	Paul Fer.	21 Jakab az ifj.
3 Szom	Rikárd hv.	Rozamun.	22 Vazul vt.
4 Vas	C 4 Izidor pk.	C Laetare	23 E 4 Nikon
5 Hétfő	Ferr. Vince	Ozeás	24 Zakar hv.
6 Kedd	Cölestin	Iréne	25 Gyüm. o. B. A

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Vendéglő bérbeadása.

Az alulírottak tulajdonát képező a Sze-lence külvárosban fekvő „Deák körút“ és a megye palotára néző sarok „Tigris“-hez címzett (most Szabácsi) vendéglő f. é. november hó 1-től kezdve három esetleg hat évre szabadkéz-ből a tulajdonos által saját lakásán f. é. május hó 23-án délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek kiadatni fog; a bérbevevő az árverés alkalmával az évi haszonbérnek 10 %-ját bánatpénzül lefizetni tartozik, az árverési feltételek a tulajdonos laká-sán megtekinthetők.

Zombor, 1886. március hó 2.

6-5 Gruber-Ballun Luiza,

Posevitz Gusztáv gyógyszer-tárába Pankotán (Arad megye vasút állomás) egy jó családból való 4-6 gymn. osztályt végzett ifju

gyógyszerész-gyakornoknak

azonnal felvétetik.

10-5

242. szám.

1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíróóság 3761/85. sz. vég-zése által Rigyciai Kovács József javára Schwarz Fe-renc és társai ellen 1040 frt 44 kr tőke és járuléka iránti ügyben hátralékos összesen 51 frt perköltség kö-vetelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-mával bírósággal lefoglalt és 915 frtra becsült, Weisz Miklós és Brandecker Márton tulajdonát képező lovak, gépek, gazdasági eszközök, bútorkok és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 945/1886. sz. kiküldést ren-delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Sztanisls község-házánál leendő eszközlésére 1886-ik évi április hó 10 napjának délutáni 2 óraja határidőül kitü-zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értel-mében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi március hó 31 én

Cservenka Lajos,

kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíróóság 8609-8610. számú végzése által Bischof és Jerzabek M. schónbergi cének javára Györy György és Schmidt János bezdáni lakosok ellen 185 frt és 324 frt 50 kr tőke, ennek 1885. év október hó 7. illetve november hó 3. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 57 frt 78 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1000 frtra becsült szövszékék és 200 rőf fehér fonalból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 200/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bezdn községi házában leendő eszközésére 1886. évi április hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi március hó 31 én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszék 2023. számú végzése által az 6-uj soóvei takarékpénztár és Szeemann János javára Wundsdam Ferenc ellen 370 frt tőke, ennek végzése szerént számított kamatai és eddig összesen 90 frt 40 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 568 frtra becsült házi butorok, sertvés és fából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 437./1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hódságh községi házában leendő eszközésére 1886. évi április hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1886. évi március hó 28-án.

Oltványi Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetés.

A kéményseprés ipar gyakorlásáról 1020 egy. ex 1885. sz. a. alkotói megyei szabályrendelet értelmében ezen járás területe a következő 3 munkakerületre osztottat be, és pedig:

I. kerülethez tartoznak: Apatin és Szóna,
II. kerületet képezik: Bogojeva, Doroszló, Ó-Szta. pár és Brestovác.
III. kerületet képezik: Kupuszina, Monostor. sz. gh s Prigl-Szt. Iván községek.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkakerületek valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az idézett szabályrendelet I. §-ának valamint az ipartörvény végrehajtása tárgyában kiadott 39266. T. I. s K. M. ex 1884. sz. általános rendelet 1-3 §§-ának megfelelően felszerelt okmányolt kérvényeiket **folyo évi április hó 28-ig** ezen iparhatóságnál annál inkább benyujtsák, mert ezen határidőn túl a kerületekbe be nem osztott kéményseprés-iparosok a kérdéses szabályrendelet 12. §. alapján iparuk gyakorlásától eltiltatni fognak.

Apatin, 1886. március 23.

Ribiczey Béla,
szolgabíró.

Haszonbérleti árverési hirdetés.

2146/86.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezébe alá, alább felsorolt kincstári birtágyaknak bérbe adása iránt, ugyancsak az alább megnevezett helyeken és időben irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Árverési szándékozók az árverés megkezdése előtt kötelesek a kiküldési árnak 10%-át tevő bányapénzt letenni. A zárt irásbeli ajánlatok a kiküldési árnak 10%-át tevő bányapénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva, az alább felsorolt helyeken és időben reggeli 9 óráig az árverést megtagadó bizottság elnökeinek kezébe adandók át, esetleg a szegedi kir. jószágigazgatósághoz az árverés előtti harmadik nap délig nyújtatók be, ezen időn túl beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek, még annyiban sem, ha az ajánlatok újabb árverés esetére is tartatja ajánlatát. — Az irásbeli ajánlatok borítékán olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tételik, továbbá az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek az illetékes kir. ispánságnál az árverést megelőzőleg betekinthetők. Az árverés napja, helye és a haszonbérbeadandó birtágyak a következők: **Kulán a m. kir. ispánságnál 1886. május 27-én d. e. 9 órákor:** A kulai járásbírósi kerület 400 □ öl 60 ft 71 kr. kiküldési árnál 1886. október 1-től 3 évre. Ö verbási kisbirték 320² h. 75-49 frt 53 kr. kiküldési árnál 1886. október 1-től 3 évre 5 holdas részletekben ösi. kapás tavaszi alá. Kulai gyarmoki lak 170 frt kiküldési árnál 1887. ápril 1-től 3 évre. Keryajai bányajárási kisbirték 42² h. 278 frt 75 kr. 1886. október 1-től 1887. június 1-ig nagyrétegűek és az 52² h. 1552 frt 95 kral 1886. október 1-től 3 évre 5 holdas részletekben ösi. kapás tavaszi alá. Ósásvai vadászat 30 frt 1887. január 1-től 3 évre s vepróváci 6 frt 60 kr. 1886. október 1-től 3 évre. A brestováci vadászat 12 frt 10 kr. 1887. január 1-től 3 évre. Paeseni lakház 547 h. 101 frt 1887. jan. 1-től 3 évre. Brestováci nagybirték 716² h. 12102 frt 01 kr. 1886. október 1-től 6 évre f-les mivelés alberti filalom és ugartartás kötelezettsége nélkül. **Az apatini m. kir. ispánságnál 1886. évi május hó 25-én d. e. 9 órákor:** Apatini országos és heti vásárhoz 400 frt 1887. január 1-től 3 évre. Bezdnai vadászati jog 5 frt 20 kr. s a kupuszina 10 frt 70 kr. mindkettő 1887. január 1-től 3 évre. Kupuszinai székűkért 300 h. 131 frttal 3 évre 1886. okt. 1-től, monostorszegi maradványföld 1472² h. 6118 frt 75 kr. 1 évre szabadhasználatra, s a vadászati jog 21 frttal 3 évre, mind a három 1886. október 1-től Szónai italmérsi jog és koresma 1738 frt 1887. január 1-től 6 évre. Kolluthi kigyás föld 1530² h. 6426 frt 52 kr. s a barauskai dunag téli kikötő 20 frt, mindkettő 1886. október hó 18-án. **M. kir. államjószágigazgatóság.** Utánnyomat nem díjaztatik. 2-1

Az egész földön elterjedve, 27,000 el- arúsítási hely.	En nem al- hattam, az ön Hoff Janos-fele maláta-kivonat-egészségi csokoládej nekem az alvást és ét- vagyat ismét visszaadta. Lorenz A., tanár Petrinjában, 1886. február hó 3.	Naponta új felgyógyulások minden lapokban. 40 év óta több mint 1 millió gyógyeredmény.	A legtöbb császári, királyi, fejedelmi és hercegi udvari orvosok által legmelegebben ajánl- va	40 évi fenállása alatt 64-szer kiténtelve.
Utá- nozhatlan. Feltülmulhat- lan. Utól nem ért az egészség visszanyerésére és megvédésére.				

EXTRACTUM MALTI HOFFII.

A Hoff János feltaláló által készített egyedül valódi maláta-kivonati gyógytápszerek: **Malátasör** jóízű, kellemes ital, a legjobb csillapító és ételfentartó szer felládozóknak, tudóresszeknek, mellbetegeknek, tudógyengéknek, és minden idült bajoknak; **malátacsokoládé** vérszegénységnek, elsorványodásnak, gyengeségnek, idegességnek és álmatlanságnak; **sűrített maláta-kivonat** egy unikum gyermekeknek és oly egyéneknek, kik a sört nem szeretik vagy el nem emésztetik. tüdőbajknál, köhögésnél és görvélykóránál; **mell-malátacukorkák**, nyálka eloldó (kék papírban), nedvesítő köhögésnél, rekedtségnek és a légzőszervek megbetegedésénél.

Vigyázat a bevásárlásnál! Az orvosok Franciaországban, Anglia, Hollandia, Belgiumban, Amerikában és Európa minden jelentékeny orvosa rendel győgszertárakban.

Original-Extractum Malti Johann Hoffii,

hogy a beteg és a felládozó csak a valódit kapja a felgyógyulásához Mert csak az eredeti Hoff János-fele maláta-kivonati egészségi gyártmányok 40 év óta váltak be és felgyógyították a betegek százezreit. — Az első valódi étrendi Hoff János-fele maláta-kivonati gyógytápszerek jegyein van a védjegy (Hoff János mellképe és Hoff János aláírása a maláta-készítmények egyedüli feltalálójá) egy álló, tojásdad alakban. Nem lehet a közönséget eléggé óvni, hogy az eredeti védjegyre ügyeljen.

Ő felsége a dán király Hoff János gyáros urat hadsegéde által értesítette, hogy maláta-kivonatát igen nagyra becsüli. „En” ugymond a királyi nyilatkozat „a Hoff-fele maláta-kivonat gyógyhatását nálam s házam több tagjainál örömmel észletem.”

Hoff János

cs. kir. udv. szállító úrnak, Bécs, gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse Nr. 2; iroda és gyári rakhely: Graben, Bräunerstrasse Nr. 8

1886. március 1-én kelt a főtisztelendő **ERDŐS IGNÁC** lelkész úrnak Zala-Csányból gyógyjelentése felgyógyulásáról és további ajánlása barátaihoz, hogy azok szinte felgyógyulhassanak.

Hogy mennyire használt a t. úrnak nevét viselő Hoff János-fele maláta-kivonat egészségi sör idült mellbajban és mennyire van bizalmam annak gyógyerejében, az által igazolom, miszerint ismét kérek 8 palack maláta-kivonat egészségi sört és 4 zacskó malátacukorkát, de úgy kérem, hogy 4 palack sör és 2 zacskó cukorka külön csomagolva legyen, egyiket nevre, a másikat Varga János szintén csányi lakos és birtokos nevére, ki szintén mellbajban szenved és én ajánlottam neki.

Zala-Csány, 1886. március 1. ERDŐS IGNÁC, plébános.

HERMANN VILMOS tanítótól Kismárton 1886. február 22-ről, a roncsolt egészség helyreállítására szolgáló dietetikai malátaegészségi gyógytápszeri gyártmányok feltalálójához.

Tüdőgyulladás következtében tökéletesen elgyengültem voltam Minden használt szer eredmény nélkül maradt. Nem tudtam már egy ételt sem megemészteni. Már 12 palack az ön étrendi Hoff János-fele maláta-kivonati egészségi söre és az ön Hoff János-fele maláta-egészségi csokoládéjának felhasználása után ezen bajok mind megszűntek, az étvágy ismét visszatért. Minden ismét a rendes úton van és az előbbi egészségem ismét helyreállt. Kitiűnő gyógytápszere testemet húsosabbá és idegerőssé tette. Az életben van ismét az élet.

Kismárton (Sopronmegye), 1886. február 22. HERMANN VILMOS, tanító.

Főraktár: Falcione Gusztáv urnál Zomborban. Szabadka: Farkas József, Stojkovičs Döme. **Baja:** Michits István. **Cservenka:** Knéfély F. **Eszék:** Thurner F. S. **Mohács:** Auber N. L., Prezlmyer A. **Szeged:** Kovács Albert gyógyszer., Tóth Péter, ifj. Aigner József. **Vukovár:** Michailovits Tivadar. **Zenta:** Kupkay Géza gyógyszer.

ÁRAK: A valódi Hoff János-fele maláta-kivonati egészségi sörnek 1 palackja 60 kr., 1/2 kiló Malátacsokoládé I. 2 frt 40 kr., II 1/2 kiló 1 frt 60 kr., III 1/2 kiló 90 kr., III 1/2 kiló 60 kr. (Nagyobb vételnél árengedmény.) — Maláta-cukorkák: 1 zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. — Maláta-kivonat 1 üvege 1 frt 12 kr., kisebb 70 kr. — Gyermekekmalátaliszt 1 frt. — Egy malátafüredő 80 és 50 kr. Az igazi Hoff János-fele malátacukorkák kék papírban vannak és vásárlásnál csak ilyenek kérendők. — 2 frton alul nem küldetik semmi. 4-2